

СТОРІНКАМИ ПУБЛІКАЦІЙ НАШИХ АВТОРІВ

ПРОБЛЕМА ДРЕВНЯ – ПРОФІЛАКТИКА МОДЕРНА

Історія все-таки має здатність повторюватися: трагедія суспільства тисячолітньої давності – торгівля людьми – виявила себе в сучасному світі оновленим форматом. А тому нашої цивілізації змушена протиставити древній соціальній хворобі людства наймодерніші засоби протидії. Саме про це йдеться у монографії кандидата педагогічних наук, доцента Л.О.Данильчук "Соціальна профілактика торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікаційних технологій: теорія і практика", рекомендованій до друку вченою радою нашого навчального закладу. Рецензували книгу доктори педагогічних наук, професори В.Є.Штифурак (Вінницький державний педагогічний університет ім.Михайла Коцюбинського), Ю.І.Поліщук (Тернопільський національний педагогічний університет ім.Володимира Гнатюка) і Г.Х.Яворська (Міжнародний гуманітарний університет, м.Одеса). У ґрунтовному за змістом і об'ємному за обсягом науковому виданні представлено результати дослідження теоретико-методичних засад і обґрунтовано концепцію соціальної профілактики торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікаційних технологій та охарактеризовано основний методичний інструментарій її реалізації – інформаційно-профілактичну кампанію. Образно кажучи, найефективніший здобуток сучасного світу – інформація – спрямовується проти найважчого спадку минулих віків – торгівлі людьми.

Автор монографії наголошує на актуальності інформування громадян держави про проблему торгівлі людьми як одного з найнебезпечніших злочинів проти особистості, що невідривне від формування усвідомленого і відповідального ставлення до загальнолюдських цінностей, особистого сприйняття норм моралі та дотримання законів. Науковець доводить: захист населення від негативних явищ залежить від ефективності соціальної профілактики, що дає можливість отримати певні знання та навички розпізнання суспільної небезпеки, здійснення вибору у критичних ситуаціях і прийняття відповідного рішення з метою ефективно діяти згідно цих рішень і нести відповідальність за свої вчинки. Акцентована увага на важливому висновку, який набуває значення соціально-методологічного принципу: чим більшим є масштаб соціальної загрози (або ступінь суспільної небезпеки), тим гострішою є потреба у використанні інноваційних засобів і методів у протистоянні їй.

У монографії подається наукова інтерпретація поняття "торгівля людьми" як феномена сучасності – злочину, що є порушенням громадянських прав і свобод людини та здійснюється вербуванням, приховуванням, одержанням людей незаконними способами (загроза силою або її застосування, обман, шантаж, підкуп тощо) з метою примусової праці чи інших способів і форм експлуатації. У соціальному аспекті торгівля людьми є мультинаціональною, організованою злочинною індустрією, яка дає багатомільйонні прибутки на рівні з торгівлею зброєю і наркотиками. Соціальна профілактика торгівлі людьми – це система юридичних, медичних, педагогічних заходів, спрямованих на попередження цього феномена та боротьбу з ним, а також надання допомоги, захисту і реабілітації постраждалим особам, що здійснюється на рівні соціальної політики держави.

У книзі здійснена детальна характеристика інформаційного підходу до аналізу об'єкта дослідження, котрий обумовлений тим, що всі наявні в дійсності взаємозв'язки мають інформаційний характер. Чітко демаркується розуміння інформації як базового функціонального поняття інформаційного підходу. Насамперед акцентується, що "інформація" і "знання" не є тотожними: інформація – об'єктивна, а знання – суб'єктивна. Інформація виступає знанням у полі комунікації як засіб передавання або транспортування знання. Тому вона є напівфабрикатом, сировиною знання або знанням у знаковій формі. У підсумку, інформація – це нові відомості, що прийняті, зрозумілі й оцінені її користувачем як корисні. Будь-яка інформація передається за допомогою інформаційних потоків із застосуванням і використанням певних інформаційних ресурсів, що виводить нас на інформаційні структури та інформаційні системи, і ми, зрештою, приходимо до інформаційно-комунікаційних технологій, засоби яких особливо ефективні в усіх секторах соціального буття. Специфічну роль такі технології відіграють у системі соціальних заходів профілактики та боротьби з торгівлею людьми. Важливо, що в монографії диференційовано поняття "інформаційно-комунікаційні технології", "засоби масової комунікації", "засоби масової інформації" і навіть "соціальна реклама" (як стимулювання добродійної діяльності) та "суспільна реклама" (як пропаганда позитивних явищ).

До здобутків видання слід віднести визначення важливості та ризиків, що їх несе суспільству застосування сучасних інформаційних технологій, зокрема мережі Інтернет.

Основним завданням соціальної профілактики автор бачить надання повної і достовірної інформації про проблему торгівлі людьми для можливості свідомого вибору особою форм і напрямку своїх дій та усвідомлення відповідальності за цей вибір. У такому аспекті важливою є інформаційно-профілактична кампанія як система впливу на певні групи населення засобами масового й індивідуального інформування з

метою формування корисних моделей поведінки у відповідній сфері життєдіяльності, особливо там, де виникають ризики, дотичні до проблеми торгівлі людьми. Здійснено аналіз основних принципів, форм і способів організації ефективної інформаційної кампанії у сфері профілактики торгівлі людьми засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Автор висвітлює продуктивні методи використання таких елементів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, як телебачення, Інтернет, стільниковий зв'язок тощо.

Книга буде корисною науковцям, фахівцям-практикам, студентам і всім, хто вивчає чи кого турбує проблема торгівлі людьми в сучасному світі, переповненому суперечностями і ризиками.

ВІД ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО – ДО ІНДИВІДУАЛЬНОГО

Міжнародний "Британський журнал науки, освіти та культури" виходить в Лондоні англійською, польською, українською, російською та турецькою мовами і подає матеріали з гуманітарних, суспільних, технічних і природничих наук. Частина його тиражу відправляється в бібліотеки найбільших ВНЗ Великої Британії та світу. Видання призначене для студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, фахівців і науковців працівників різних країн. Важливо, що матеріали часопису розміщуються в наукометричних базах SCOPUS і РИНЦ.

Саме в такому престижному науковому виданні опубліковане наукове дослідження нашого молодого науковця, голови циклової комісії гуманітарних дисциплін педагогічного коледжу Романа Дубровського "Загальнолюдське, національне та індивідуальне у поезії Галини Гордасевич радянського періоду". Показово, а тому особливо відповідально, що наш автор виносить на суд зарубіжного читача власне бачення проблеми співвідношення загальнолюдського, національного та індивідуального, проектуючи ці категорії через призму поетичної творчості Галини Гордасевич. У дослідженні стверджується, що національне виступає конкретним втіленням загальнолюдського, а загальнолюдське завжди залишається історично доцільним, і тому практично недослідженим, адже такі вічні категорії, як добро і зло, вірність і зрада, любов і ненависть залишаються актуальними і загальноприйнятими в соціумі будь-якої формації.

Автор дослідження стверджує, що творчість Галини Гордасевич у різні періоди різняться як за співвідношенням загальнолюдського, національного та індивідуального, так і за якісним складом цих компонентів. У першій поетичній збірці "Веселки на тротуарах", опублікованій у 1966 році, філософські мотиви поєднуються з тонкими ліричними нотами, а людина виступає як маленький, але багатогранний мікрокосм у межах всеосяжного макрокосму, таємниці якого поступово розкриваються завдяки спільній діяльності тисяч "я" – і всезагальне виливається в індивідуальне, а індивідуальне зливається із всезагальним. Поетеса демонструє рух від загальнолюдського через етнічне й національне до глибоко індивідуального, інтимного, де завжди залишається місце для духовного і творчого розвитку окремої людини як індивідуальності. У статті виокремлюється ще одна особливість творчості Галини Гордасевич – інтертекстуальність. Поетеса вільно володіла багатьма європейськими мовами та займалася перекладами, переосмислювала творчий досвід авторів, обирала їхні найцікавіші твори, давала власну художню інтерпретацію, де загальнолюдське перепліталось із особистим. У нових збірках Галина Гордасевич демонструє творчу духовну еволюцію своєї поезії: вона йде від загальнолюдських мотивів до слов'янських, від слов'янських – до національного начала, а від нього – до власне українського, яке, замикаючи еволюційне коло, замкається із загальнолюдським. Так у творчому доробку нашої краєнки гармонічно поєднуються загальнолюдське, національне та індивідуальне начала.

ОДА СОПІЛІ ТА СОПІЛКАРЯМ

За ухвалою Видавничої ради Наукового товариства ім.Тараса Шевченка і кафедри гри на музичних інструментах і хореографії нашої академії опубліковано монографію кандидата мистецтвознавства, професора Богдана Яремка "Сопілкова музика гуцулів". Книгу рецензували доктор мистецтвознавства, професор Російського інституту історії мистецтв (Санкт-Петербург) Ігор Мацієвський, доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної музичної академії ім.Лисенка Надія Супрун-Яремко і кандидат мистецтвознавства, доцент Рівненського державного гуманітарного університету Юрій Рибак.

Згадана монографія – плід багаторічної науково-творчої і педагогічної праці автора в галузі карпатознавства і базується на зібраних ним у фольклористичних експедиціях матеріалах, транскрибованих і досліджених різножанрових п'єсах, що репрезентують гуцульську сопілкову традицію Косівського району Івано-Франківської

області. Розглянуто конструкції, будову, звукоряди, аплікатури глобулярних сопілок (керамічна зозуля, окарина), безсвисткові (фоярка, середня флоєра) та свисткові (денцівка) сопілки з шістьма грифними отворами і подано методичні поради щодо оволодіння грою на них. Особливий інтерес представляють творчі портрети провідних гуцульських сопілкарів Миколи Думитрака, Петра Реведжука, Григорія Линдюка, Миколи Павлюка, що доповнений музикознавчим аналізом їхніх сопілкових п'єс.

Значну практичну цінність мають додатки до основного тексту монографії: бібліографічний список, що містить 82 позиції; список гуцульських народних традиційних сопілкарів-професіоналів і аматорів, де подається бібліографічна інформація про 37 майстрів сопілкарського мистецтва, зокрема про основні складові їх репертуару; для теоретиків-музикознавців – показчик вокальних, сопілкових, скрипкових транскрипцій, вміщених у книгах Ф.Колесси, Ст.Мерчинського та Р.Герасимчука у порівнянні з сопілковими транскрипціями Б.Яремка. Автор монографії зазначає, що музично-етнографічні матеріали для комплексного дослідження сопілкового виконавства та реконструкції творчих портретів сопілкарів нагромаджувалися у формі аудіозаписів та інформації, отриманої від самих музикантів, їхніх творчих колег і місцевих жителів. Для здійснення аналітичних нотацій була застосована загальноприйнята в сучасному етноінструментознавстві методика, на базі якої відображена структура музичного твору, а за допомогою певних знаків позначені засоби виконавської виразності й аплікатури. Унікальне практичне значення монографії полягає в тому, що на основі функціонального призначення сопілкових п'єс, виконуваних народними музикантами. Такі п'єси систематизовано і диференційовано на музику "до співу", "до танцю", "до слухання", "до коляди", а також на маршову весільно-обрядову.

Наповнена теоретичним змістом і насичена практичним музикотворчим матеріалом монографія Богдана Яремка є справжньою мистецькою одою традиційному українському народному інструментові – сопілці та шанованим в усі часи майстрам-сопілкарям, які відтворюють, збагачують і зберігають для нащадків один із немирущих жанрів українського музичного фольклору.

ГАЛИЦЬКІ СОПОСПІВИ

Побачив світ другий випуск антології камерно-вокальної музики Галичини у форматі навчального посібника "Сопіспіви галицьких композиторів". Видання має Гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів мистецьких навчальних закладів III – IV рівнів акредитації". Один із авторів посібника – доцент кафедри методики музичного виховання та вокально-хорових дисциплін нашої академії Катерина Степанівна Маслій. Рецензували книгу відомі музикознавці – доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної музичної академії ім. М.Лисенка Л.О.Кияновська, доктор мистецтвознавства, дійсний член НТШ Н.О.Супрун-Яремко і доктор педагогічних наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету Я.В.Сверлюк. Окрім загальної характеристики музичної культури Галичини, у навчальному посібнику дається поглиблено докладний музикознавчий аналіз кожного вокального твору з короткими відомостями про композиторів, а також методичні вказівки щодо підбору репертуару та його виконання.

На матеріалі зразків камерно-вокальної музики композиторів XIX – XX століть у "Сопіспівах..." представлена динаміка стильової еволюції галицької музичної культури в контексті культурно-мистецького життя Галичини з її центром Львовом, а також іншими містами як важливими регіональним осередками, пов'язаними із творчістю діячів музичного мистецтва. Упродовж цього періоду галицька музика пройшла шлях від аматорства, презентованого такими талановитими музикантами, як Віктор Матюк, Остап Нижанковський, Ярослав Лопатинський, до перших професійних композиторів Дениса Січинського і Ярослава Ярославенка, на зміну котрим прийшли митці з європейською музичною освітою Станіслав Людкевич, Василь Барвінський, Микола Колесса, а згодом і представники львівської композиторської школи Анатолій Кос-Анатольський, Володимир Флис, Богдана Фільц, Мирослав Скорик. Важливо, що вибіркові зразки камерно-вокальної творчості цих композиторів опубліковані в посібнику переважно з урахуванням можливості їх використання у навчальному процесі українських мистецьких вищих закладів освіти.

Навчально-репертуарний посібник "Сопіспіви галицьких композиторів" включає 49 творів 25 композиторів, які презентують музичну спадщину, присвячену одному камерно-вокальному жанру одного регіону України, а тому має водночас художню, теоретичну і практичну цінність. Разом з тим видання знайомить сучасну молодь із видатною музичною культурою, що упродовж століть формувала своєрідну нішу, збагачуючи українську музику, й уможливорює її пізнання та відтворення через одноосібне вокальне виконання.

Дане навчальне видання є допоміжним матеріалом для вивчення низки фахових дисциплін з музикознавчих спеціальностей "Вокал", "Методика викладання постановки голосу", "Методика роботи над естрадним репертуаром", "Методика вокальної самопідготовки", "Вокально-виконавський аналіз", а тому буде корисним для викладачів і студентів мистецьких спеціальностей.